

Rohelisest raamatust ravijuhendini...

Iisi Kriipsalu
Tervise Arengu Instituut
03.12.2015

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

ESF programm “Tervislikke valikuid toetavad meetmed 2009-2014”

Alkoholi liigtarvitamise varajane avastamine ja nõustamine

- Kontseptsioonidokument koostöös erialaseltsidega 2009
- Pilootprojekt 2010
Eesti Arst 2011; 90(5): 216-224
- Koolituskava, koolitajate koolitus (*Risk Drinking Programme, Swedish National Institute of Public Health*) 2011
- Koolitused esmatasandi jt tervishoiutöötajatele 2011-2014
- Teenuse osutamine perearstikeskustes 2011-2013
Eesti Arst 2015; 94(7):404-410

Koolitused 2011 - 2013

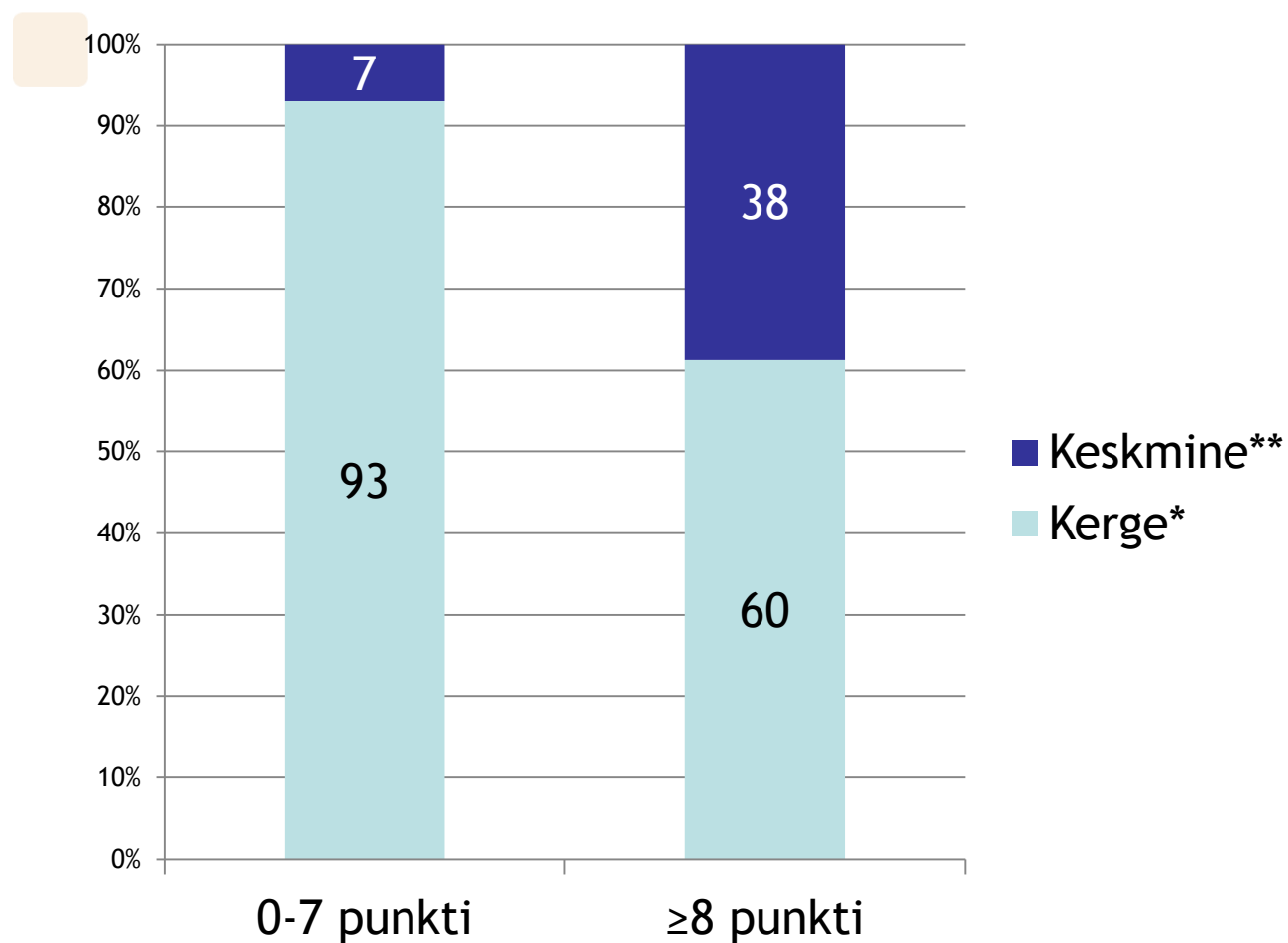
- Koolitajateks perearstid
- Koolitusprogrammi koostamisel lähtuti teiste riikide (Rootsi, Šveits, UK) peremeditsiini kogemustest
- **“Alkoholi liigtarvitamise varajase avastamine ja nõustamine”**
- osalenud 237 pereõde ja perearsti
- **“Sissejuhatus eluviisi muutusi motiveerivasse nõustamisse”**
- Osalenud 438 pereõde ja perearsti

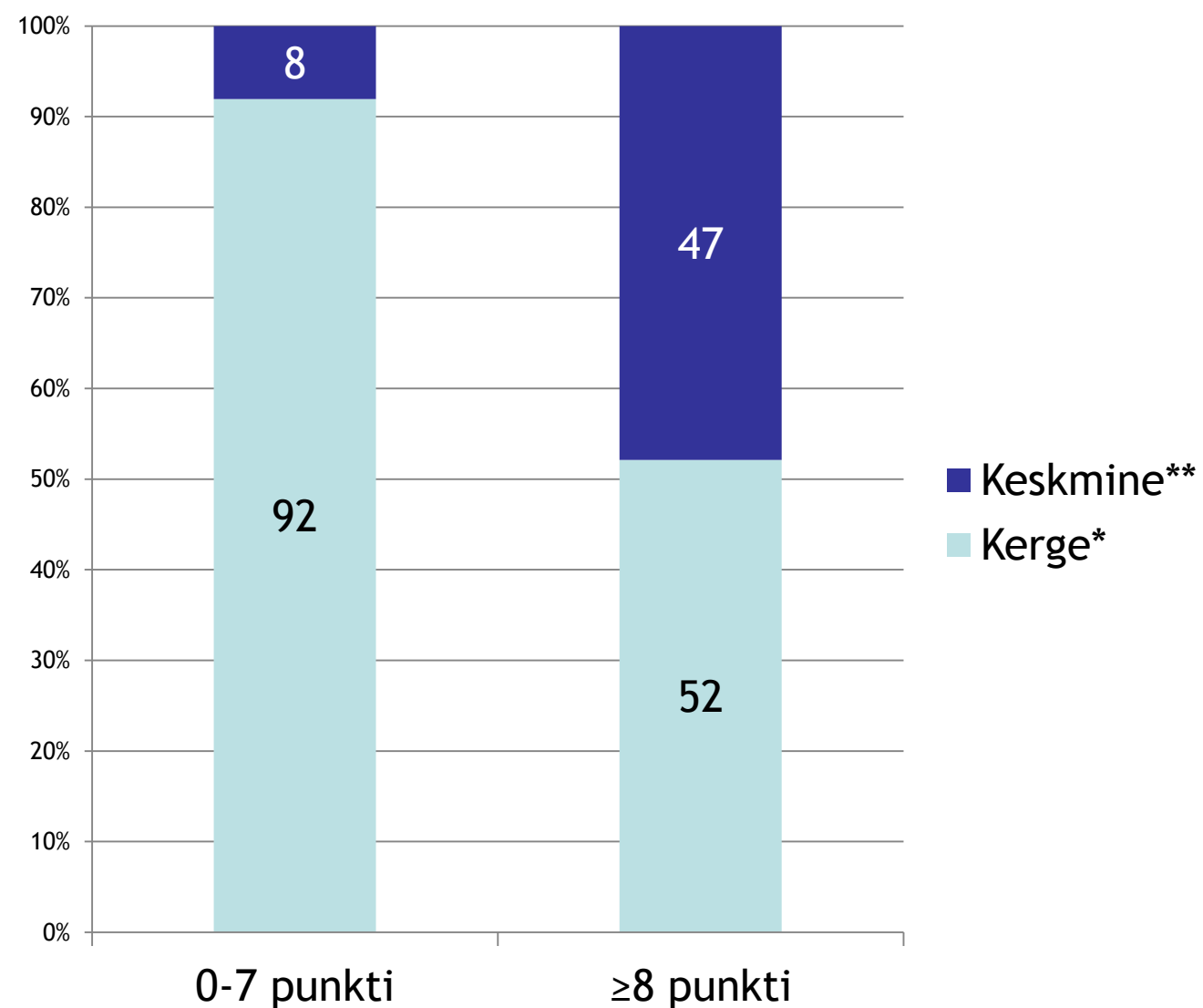
Perearsti, pereõe hinnang (%)

2013-2014, n=285

Alkoholitarvitamise teema jutuks võtmine
patsiendiga

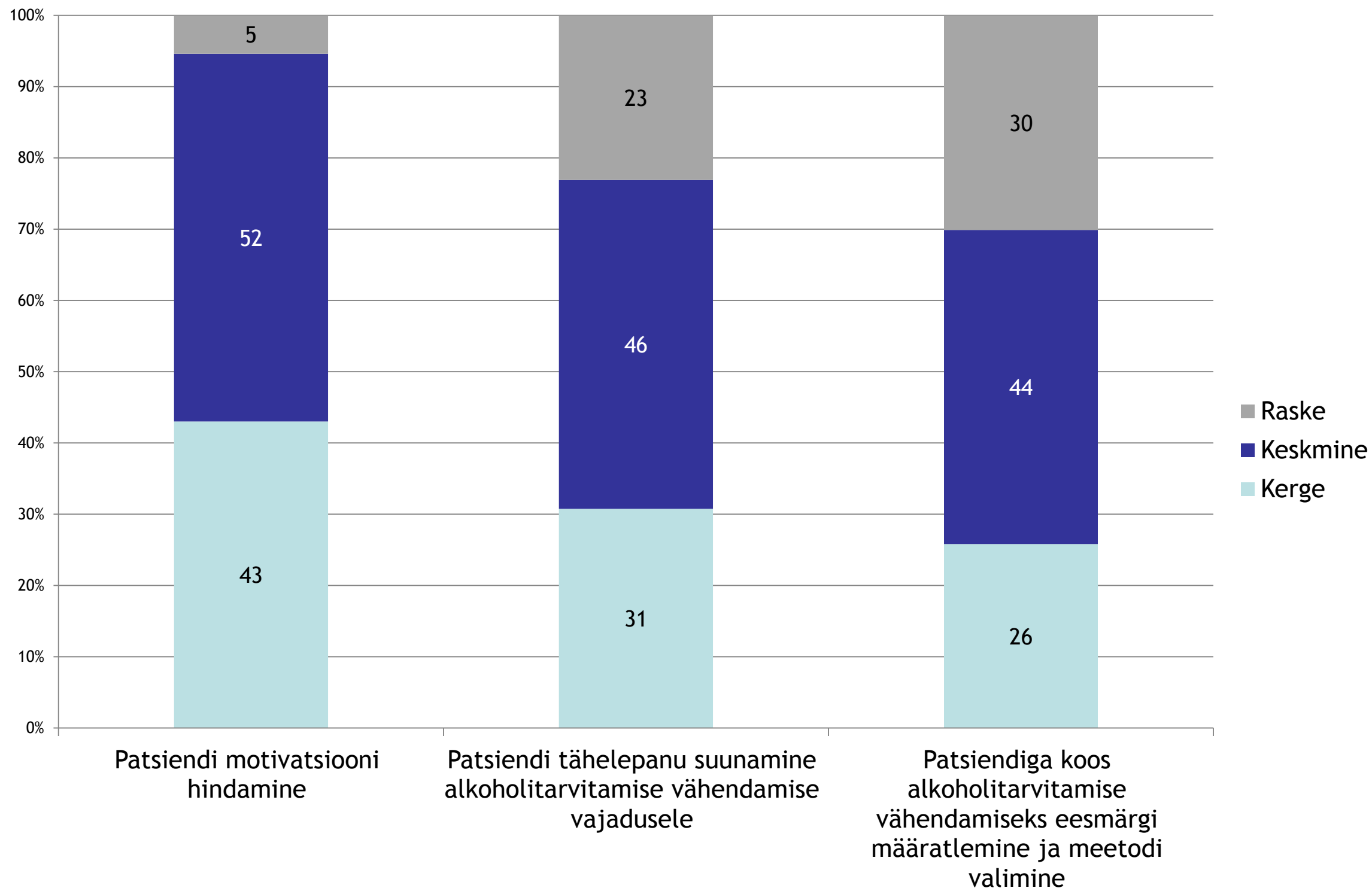
AUDIT testi
tegemine

* ** statistiliselt olulised erinevused
mõlema näitaja osas

Perearsti, pereõe hinnang

2013-2014, n=96

Andmed 2013-2014 teenuse osutajatelt
Patsiendid AUDIT skoor >8 (n=96), esimene nõustamine

23.09.2011 avaüritus Sotsiaalministeeriumis

Alus: Koalitsioonilepe (VV tegevusprogramm):

Lähtematerjalid:

- VV memorandum (teadmiseks võetud 22.01.2009)
- WHO globaalne strateegia alkoholi liigtarvitamise vähendamiseks (2009.mai)
- WHO Euroopa tegevuskava globaalse strateegia rakendamiseks (2011a. september)
- Euroopa Liidu alkoholistrateegia
- WHO väljaanded „Evidence for the effectiveness and cost-effectiveness of interventions to reduce alcohol-related harm“ ja „Handbook for action to reduce alcohol related harm“,
- Uuringud Konjunkturiinstituudilt, Tervise Arengu Instituudilt, Eesti-Rootsi Suitsidoloogia Instituudilt, Sotsiaalministeeriumilt ülikoolidelt jne
- EL ja WHO egiidi all toimunud uuringud ja tellitud raportid

- **Temaatilised töörühmad, sh ravi- ja nõustamisteenuste rühm**

Noppeid ravi- ja nõustamisteenuste probleemipüstitusest

- Huvi alkoholiprobleemidega peremeditsiinis tegeleda on tagasihoidlik. Üheks põhjuseks võib pidada toimiva tervikliku ravi- ja nõustamissüsteemi puudumist sõltuvusprobleemidega patsientide aitamiseks.
- Perearst on sageli patsiendi alkoholiprobleemi lahendamisel üksi, spetsialiste ja koostööpartnereid on keeruline leida ning sõltuvushäirete ravi on suures osas patsiendile tasuline.
- Alkoholiprobleemidest ülesaamine eeldab reeglina meeskonnatööd, vajalik on kaasata erinevaid spetsialiste (sotsiaaltöötaja, psühholoog, psühhiaater jt).
- Vähe koolitusvõimalusi sõltuvusprobleemide äratundmiseks (sõelumine), sõltuvushäirete käsitlemiseks
- Töotervishoiuarstidel puudub teave, kuhu suunata alkoholsõltuvusega patsient edasisele ravile.

- Sõltuvusravi kättesaadavus Eestis on halb
- Puudub kaasaegne tõenduspõhine alkoholisõltuvuse diagnostika ja ravijuhend
- Kaasaegsete tõenduspõhiste alkoholisõltuvuse ravimite kättesaadavus Eestis on piiratud
- Sõltuvusseisundite psühholoogilise abi võimalused ei vasta vajadustele, alkoholisõltuvuse osas need aga praktiliselt puuduvad
- Sotsiaalsüsteemis puuduvad alkoholisõltuvusest vabanemist või sõltuvuse kontrolli all hoidmist ning sõltuvusega isiku sotsiaalse toimetuleku parandamist soodustavad rehabilitatsiooni- või erihoolekandeteenused.
- Tervishoiu- ja sotsiaalsüsteemi sidusus sõltuvusprobleemide lahendamisel on nõrk
- Inimeste üldine teadlikkus alkoholi ohtlikkusest ja alkoholisõltuvusest kui haigusest on madal.

Ravijuhendini...2013-2015

Alkoholisõltuvuse käsitlemise edendamisel tugineda tõenduspõhiste andmetele, teiste riikide kogemustele, sõnastada soovitused Eesti oludele sobivalt

„Eesti ravijuhendite koostamise käsiraamat“ (2011, koostöös WHO, EHK, TÜ arstiteaduskond)

Ravijuhend “Alkoholarvitamise häirega patsiendi käsitus”

Ravijuhendi koostamiseks toimus 16 töörühma koosolekut:

- 3 koosolekut käsitusala koostamiseks (23 kliinilist küsimust) (2013-2014),
- 10 koosolekut (2014-2015) tõendusmaterjalil tuginevate soovituste aruteluks ja sõnastamiseks
- 3 koosolekut (2015) ravijuhendi tööversiooni ja rakenduskava aruteluks

 [Alkoholarvitamise häirega patsiendi käsitus](#)

Dokumendi number: RJ-F/7.1-2015
Eriala/teema: Tervise edendamine, Peremeditsiin, Õendus, Psüühika- ja käitumishäired (F)
Koostajad:
Heakskiidetud: 09.09.2015

 Töörühm Kadri Andresen (juhataja), Aire Klaus, Andres Lehtmets, Elen Kihl, Helen Lasn, Iisi Kriipsalu, Ingrid Saarmets, Innar Tõru, Jane Alop, Külli Mäe, Lembi Põlder, Marin Vaher, Meelika Limberg, Mihkel Rebane, Peeter Pruul, Reet Tohvre, Signe Asi, Triinu Täht, Ulla Raid

Sekretariaat Teelia Rolko (juhataja), Keiu Paapsi, Kati-Riin Simisker, Madli Pintson, Tatjana Meister, Urmeli Joost.

Ravijuhend “Alkoholitarvitamise häirega patsiendi käsitlemine” (2015)
www.ravijuhend.ee

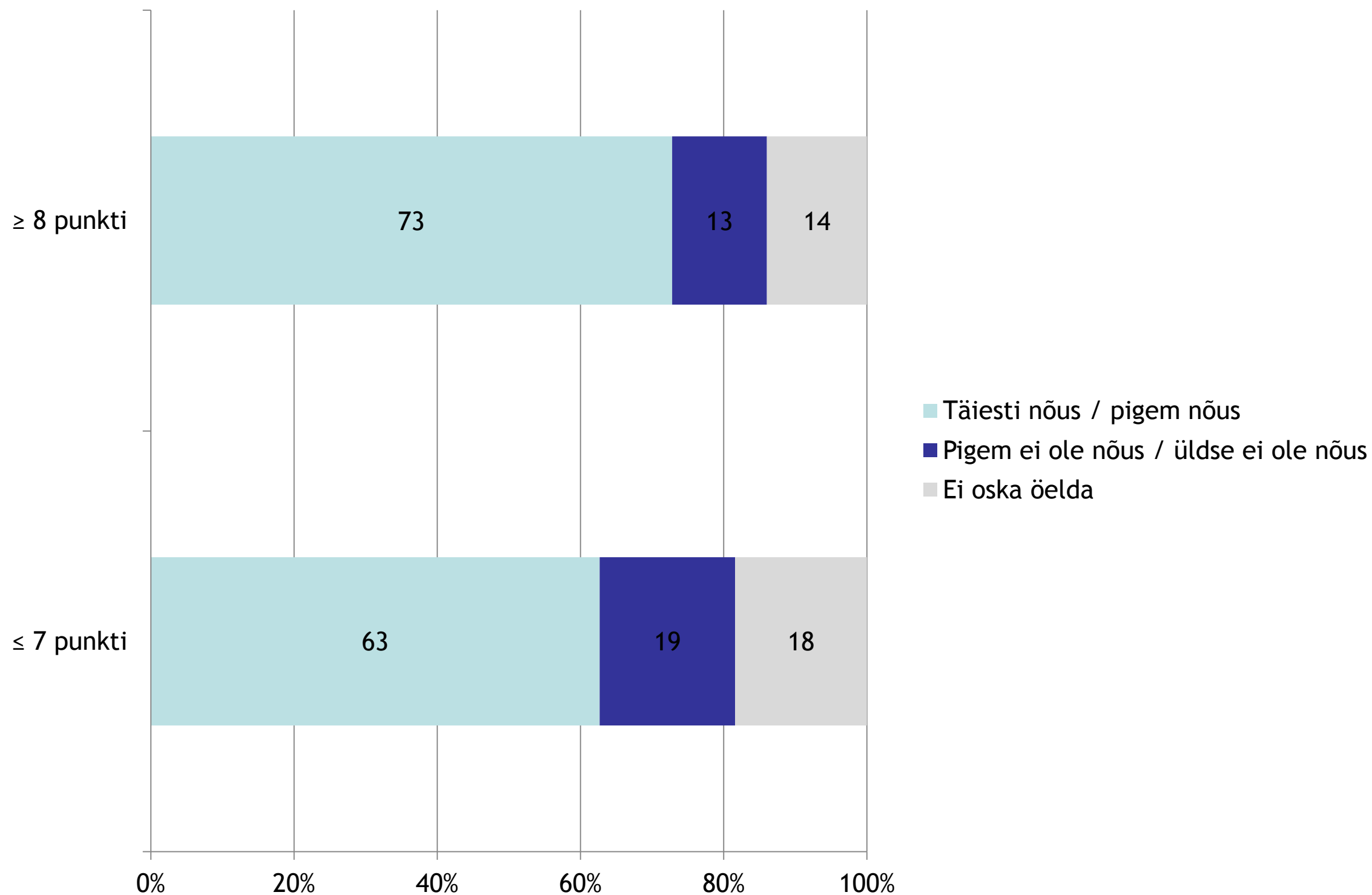
Ravijuhendite nõukoja (RJNK) heakskiit

Ravijuhendi tekstile 08.09.2015

Ravijuhendi algoritm + rakenduskava RJNK koosolekul 08.12.2015

Patsientide valmisolek alkoholitarvitamise teemal rääkida

2011-2012, n=344

Arstilt või õelt tervislike eluviiside alase nõu saanute hulk (% nendest, kel on probleem)

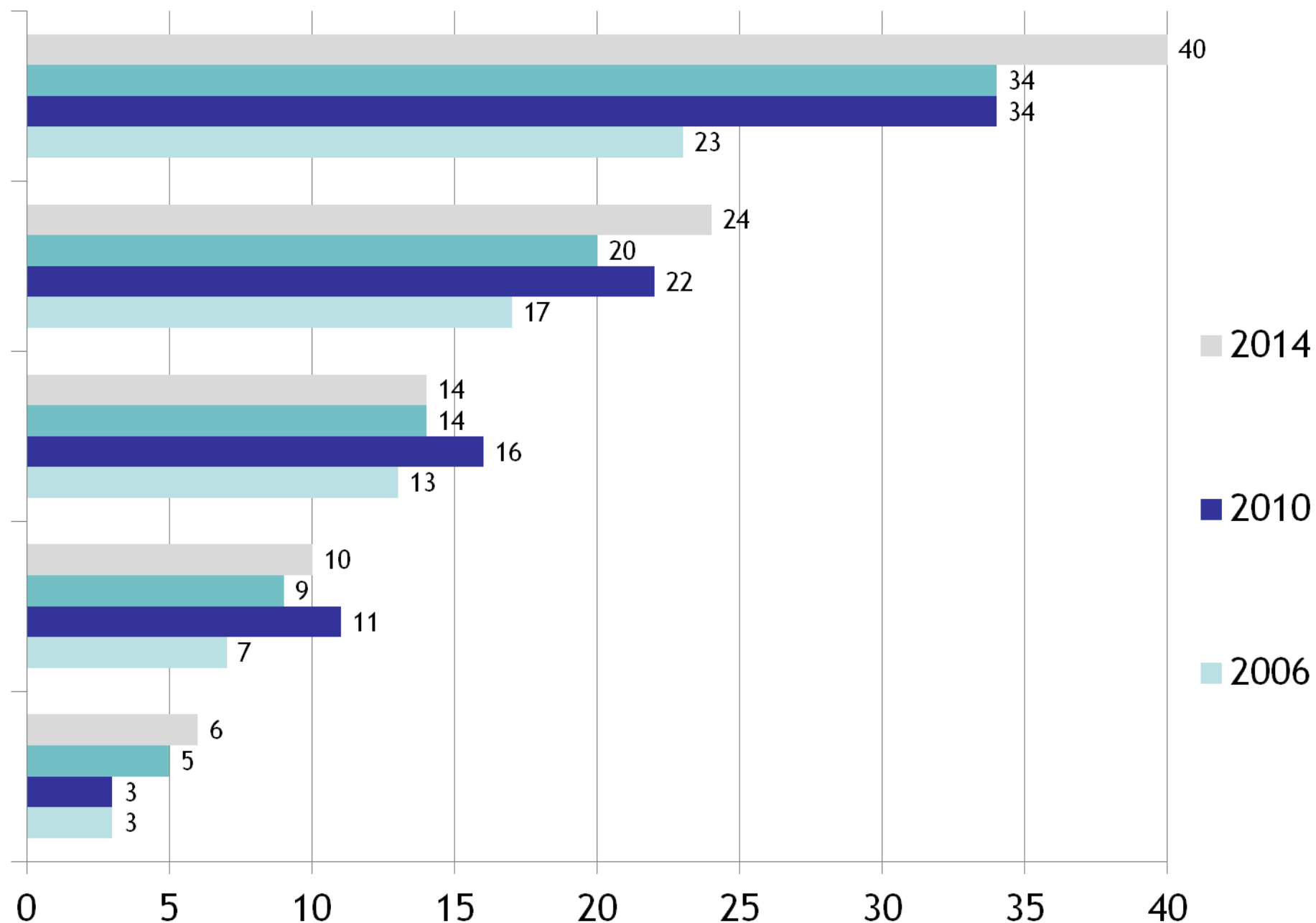
Suitsetamine

Kaalulangetamine

Toitumine

Liikumine

Alkohol

Täna!